

מיקרו למידה של ריקוד בעזרת טיקטוק (מאמר קצר)

לוי בר גיל
המרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט
lbgcompany777@gmail.com

אבנר כספי
האוניברסיטה הפתוחה
avnerca@openu.ac.il

נועה חורש
המרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט
האוניברסיטה הפתוחה
noa@l-w.ac.il

Micro-Learning of Dance Using TikTok (Short Paper)

Noa Chores
The Academic College
Levinsky-Wingate
The Open University of Israel
noa@l-w.ac.il

Avner Caspi
The Open University of Israel
avnerca@openu.ac.il

Levi Bar Gil
The Academic College
Levinsky-Wingate
lbgcompany777@gmail.com

Abstract

The current study examines the educational potential of TikTok as a platform for teaching dance within the framework of micro-learning. In the digital age, learners expect short and interactive content tailored to their needs. TikTok, which offers short videos personalized to users' preferences, may serve as an effective platform for learning motor skills. Sixty physical education students participated in the study and were randomly assigned to two groups: an experimental group that learned dance through a TikTok video, and a control group that learned dance using the traditional method with a teacher in a classroom. The participants' performances were evaluated based on five criteria: movement memory, rhythm, technique, spatial control, and overall impression.

The results showed no statistically significant differences in achievements between the two groups. These findings highlight TikTok's potential as a tool for increasing engagement in learning, but they do not indicate a clear advantage over traditional learning methods in the context of learning dance. The study emphasizes the need for further research to understand the conditions under which platforms like TikTok can enhance learning processes, particularly in acquiring complex motor skills.

Keywords: Micro-learning, TikTok, digital education, motor learning.

תקציר

המחקר הנוכחי בוחן את הפוטנציאל החינוכי של אפליקציית טיקטוק להוראת ריקוד במסגרת מיקרו-למידה. בעידן הדיגיטלי, לומדים מצפים לתוכן קצר ואינטראקטיבי המותאם לצורכיהם, ואפליקציית טיקטוק, המציעה סרטונים קצרים ומותאמים להעדפותיהם האישיות של המשתמשים, עשויה להוות פלטפורמה יעילה ללמידת מיומנויות מוטוריות. במחקר השתתפו 60 סטודנטים לחינוך גופני שחולקו אקראית לשתי קבוצות: קבוצת ניסוי שלמדה ריקוד באמצעות סרטון בטיקטוק, וקבוצת ביקורת שלמדה בשיטה המסורתית עם מורה בכיתה. הביצועים של המשתתפים הוערכו על בסיס חמישה קריטריונים: זיכרון תנועות, קצב, טכניקה, שליטה במרחב ורושם כללי.

התוצאות הראו שלא היו הבדלים מובהקים סטטיסטית בהישגים בין שתי הקבוצות. הממצאים מדגישים את הפוטנציאל של טיקטוק ככלי אפקטיבי להגברת מעורבות בלמידה, אך אינם מצביעים על יתרון ברור בהשוואה לשיטות למידה מסורתיות בהקשר של לימוד ריקוד.

ממצאי המחקר מדגישים את החשיבות של המשך מחקר בנושא על מנת להבין באילו תנאים פלטפורמות כמו טיקטוק עשויות לשפר את תהליכי הלמידה של מיומנויות מוטוריות מורכבות. המחקר מצביע על כך שטיקטוק עשוי לשמש ככלי למידה יעיל בתנאים מסוימים, אך יש צורך בבחינת התנאים המדויקים שבהם הפלטפורמה יכולה לשפר את תהליך הלמידה בהשוואה לשיטות מסורתיות.

מילות מפתח: מיקרו-למידה, טיקטוק, למידה מוטורית, למידה דיגיטלית.

בעידן הדיגיטלי הנייד, לומדים מצפים לתוכן קצר, אינטראקטיבי וזכה שמותאם למאפייניהם: צריכה מהירה של תוכן, העדפה לתצורה חזותית ואפשרות לריבוי משימות (Tapscott, 2009; Jukes et al., 2015). סביבות למידה דיגיטליות-ניידות מגבירות את תחושת הסיפוק המיידי, ההנאה, והמוטיבציה בקרב הלומדים (דשן, 2023). מיקרו-למידה וננו-למידה עונות לדרישות אלו. הן מאפשרות ללמוד ב"נגיסות" קטנות בכל מקום וזמן, כאשר כל יחידת לימוד קצרה יכולה לעמוד בפני עצמה (Aburizaizah & Albaiz, 2021). התוכן הלימודי מועבר בצורה קצרה אך בעלת ערך, ומאפשר חזרה על תכנים, והשתמרות בזיכרון לאורך זמן (Buchem & Hamelmann, 2010).

המחקר הנוכחי עוסק במיקרו וננו למידה באמצעות אפליקציית טיקטוק, המתמקדת בסרטונים קצרים ומותאמים אישית. טיקטוק מציעה למשתמשים בה סרטונים קצרים אשר מותאמים אישית להעדפות המשתמש, שיכולים לשמש כלי למידה יעילים (Linke, 2022). בגלל המאפיינים של טיקטוק, הלומדים יכולים ללמוד בכל מקום ובכל זמן, לכאורה תוך השקעת מינימום משאבים מבחינתם. עבודה זו בוחנת את הפוטנציאל החינוכי של פלטפורמות אלו להעברת מידע ולהעמקת תהליכי למידה באמצעות תוכן ויזואלי קצר וממוקד. הדגש בעבודה זו הוא על למידה מוטורית פרוצדורלית. המחקר עוסק באתגרים וביתרונות הפדגוגיים של מיקרו למידה באמצעות טיקטוק, ומציע כי פלטפורמה זו יכולה לשמש בסיס ללמידה פורמלית ולא-פורמלית, תוך שימוש בשיטות חדשות שמטרתן ללכוד תשומת לב ולספק הנאה, כמו גם להגביר מוטיבציה ועניין בלמידה (Escamilla et al., 2021).

רציונל ומטרת המחקר

למרות שהשימוש בטיקטוק לצרכי הוראה החל להיות מושא למחקרים (למשל: Putry, 2021; Escamilla et al., 2021; Muassomah, 2021), אין כמעט מחקרים שמשווים הישגים בין למידה באמצעות טיקטוק ללמידה בשיטות הוראה אחרות. לפיכך מטרתו המרכזית של מחקר זה היא להשוות בין הישגי לומדים שלמדו ריקוד (למידה מוטורית) בשתי שיטות הוראה, שיטה מסורתית מול מיקרו למידה באמצעות טיקטוק. כך, נבחן, כמעט לראשונה, מה הערך של הלמידה באמצעות טיקטוק.

השערת המחקר

הלומדים אשר למדו בעזרת טיקטוק יגיעו להישגים גבוהים יותר מאשר הלומדים שלמדו בשיטה המסורתית, כי הם ילמדו מתוכן קצר ותמציתי ויוכלו לחזור עליו שוב ושוב, בסביבת למידה אטרקטיבית, שמועדפת על-ידי צעירים רבים.

שיטת המחקר

האוכלוסייה

במחקר נטלו חלק 67 סטודנטים וסטודנטיות לתואר ראשון בהוראת חינוך גופני אשר התנדבו להשתתף בניסוי. שבעה משתתפים לא מילאו נכון את השאלונים כך שנתוחו הנתונים של 60 סטודנטים.

כלי המחקר

למדית ההישגים בריקוד נעשה שימוש במחווה בעל 5 קריטריונים: זיכרון תנועתי, קצב, טכניקה, שליטה במרחב, רושם כללי. בכל אחד מהקריטריונים ניתן ציון שבין 0 ל-10, הקריטריונים הסתכמו לציון סופי. המחווה פותח ע"י החוקרים בשיתוף עם מומחים לריקוד שחיוו דעתם עליו.

הליך המחקר

הסטודנטים הוזמנו להשתתף בהתנדבות במחקר. כל משתתף חתם על טופס הסכמה מדעת. המשתתפים חולקו אקראית לשתי קבוצות: קבוצת ניסוי – למידה מטיקטוק, וקבוצת ביקורת – למידה מסורתית. הנבדקים בקבוצת הביקורת למדו ריקוד באולם מחול עם מורה במשך כרבע שעה. הנבדקים בקבוצת הניסוי קיבלו קישור לסרטון בטיקטוק בו מודגם הריקוד. לשתי הקבוצות נאמר כי כעבור שבוע הן יבחנו על הריקוד. לאחר שבוע הוזמנו כל המשתתפים לבחינה. כל משתתף ביצע פעם אחת ביחידות את הריקוד מול מצלמה. בנוסף מילאו הנבדקים שאלון מקוון הכולל שאלות על מאפייני רקע: גיל, מין, שנת לימודים, רקע מקצועי בריקוד, מידת שימוש בטיקטוק, מספר האימונים שביצעו במהלך השבוע וצורת האימון (לבד/עם חברים/גם וגם).

הסרטונים נשלחו לשלוש מומחיות בלתי תלויות לריקוד, שנתנו ציון לכל משתתף עפ"י המחווון שפותח. המהימנות בין השופטות נבדקה לכל אחד מחמשת הקריטריונים, ובכולם נמצאה מהימנות גבוהה ($ICC > .85$).

תוצאות

בבדיקת מאפייני הרקע, נמצאו הבדלים מובהקים ($p < .05$) בין הקבוצות בגיל ובחלוקה מגדרית, כאשר קבוצת הטיקטוק כללה יותר גברים והייתה בממוצע מבוגרת יותר בשלוש שנים. כמו כן, נמצא שמשתתפי קבוצת הטיקטוק התאמנו בעיקר לבד ($p < .001$), בעוד משתתפי קבוצת הלמידה המסורתית כמעט ולא התאמנו בין השיעור והמבחן ($p < .001$).

בניגוד להשערה, בהשוואת ההישגים בין הקבוצות לא נמצאו הבדלים מובהקים סטטיסטית בין הקבוצה שלמדה בטיקטוק לקבוצת הלמידה המסורתית באף אחד מהקריטריונים ($p > .05$). טבלה 1 מציגה פירוט של הממוצעים וסטיות התקן בכל קריטריון לפי שתי הקבוצות.

טבלה 1. השוואת ממוצעים (וסטיות תקן) בכל קריטריון בין שתי הקבוצות

קריטריון	קבוצת למידה מסורתית	קבוצת למידה עם טיקטוק
זיכרון תנועתי	3.776 (2.37)	3.854 (2.8)
קצב	5.780 (2.8)	5.875 (2.62)
טכניקה	4.995 (2.37)	4.889 (2.58)
שליטה במרחב	5.899 (2.33)	6.042 (2.28)
רושם כללי	4.763 (2.42)	4.66 (2.62)
ציון כללי ממוצע	50.43 (23.5)	50.64 (24.71)

כפי שניתן לראות בטבלה, הממוצעים של שתי הקבוצות דומים בכל הקריטריונים, ואין הבדל מובהק בין השיטות.

עוד נמצא הבדל מובהק בין המדדים השונים ($p < .001$) אך ללא אינטראקציה עם שיטת הלמידה ($p = .957$). נציין כי באופן לא צפוי נמצא הבדל מובהק בין ההישגים הממוצעים של הבנות והבנים לטובת הבנות.

דיון

ממצאי המחקר הנוכחי לא הצליחו להראות כי יש הבדל בהישגים בין לומדים שלמדו ריקוד באמצעות טיקטוק ולומדים שלמדו באופן מסורתי. חוסר ההבדל בין הקבוצות עשוי לנבוע ממספר גורמים. ראשית, המדגם היה קטן, ולמרות המאמצים להקצאה מיקרית, בקבוצת הלימוד המסורתית היה רוב נשי, שלו השגים גבוהים יותר מעבר לשיטת ההוראה. יתכן ומשום כך היתרון שהיה עשוי להיות ללמידה בטיקטוק נעלם. שנית, יתכן כי

למרבית הנבדקים לא הייתה מוטיבציה גבוהה להשקיע בלימוד הריקוד. בעוד הסטודנטים שבקבוצה המסורתית ביצעו חזרות שהוכתבו להן מהמורה בזמן הלמידה, הסטודנטים שבקבוצת הטיקטוק נדרשו למוטיבציה פנימית ללמידה עצמית על מנת ללמוד את הריקוד בעצמם במהלך השבוע. כך, למרות שהם כביכול התאמנו יותר מהלומדים בקבוצת הלימוד המסורתית, הם התאמנו על הריקוד פחות ממה שמשמשי טיקטוק מתאמנים בד"כ על ריקודים. יתכן שהעדר הבדלים בין הקבוצות נובע מכך ששתי הקבוצות בסך הכל התאמנו אותה כמות של פעמים, משום שהקבוצה המסורתית התאמנה **בזמן הלימוד** מספר פעמים ספורות ותו לא, בעוד שקבוצת הטיקטוק התאמנה מספר פעמים ספורות **במהלך השבוע**. כמו-כן, העדר ההבדלים בין הקבוצות מצביע על כך שטיקטוק עשוי לשמש כשיטה לגיטימית ללמידה, המספקת תוצאות דומות ללמידה המסורתית. העובדה ששתי השיטות הביאו להישגים זהים תומכת בהכנסת טיקטוק ככלי חינוכי, ומראה כי גם למידה עצמאית במדיה חברתית יכולה להוביל לתוצאות אפקטיביות בדומה ללמידה בכיתה.

לסיכום, ממצאי המחקר מדגישים את הפוטנציאל של טיקטוק ככלי להגברת מעורבות בלמידה, אך גם את הצורך במחקרים נוספים שיבחנו את השפעתו על רכישת מיומנויות מורכבות ועל היעילות שלו ככלי הוראתי בהשוואה לשיטות מסורתיות, כדי לזהות באילו תנאים הוא יכול לשמש חלופה מוצלחת.

מקורות

- דשן, מ. (2023). ללמוד עם טיקטוק: סקירת היקף. בתוך: ד' אולניק-שמש, א' בלאו, נ' גרי, א' כספי, י' סידי, י' עשת-אלקלעי, י' קלמן, א' רבין (עורכים), *ספר הכס השמונה-עשר לחקר חדשנות וטכנולוגיות למידה ע"ש צ"י: האדם הלומד בעידן הדיגיטלי* (עמ' 31-43). רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
- Aburizaizah, S. J., & Albaiz, T. A. (2021, September). Review of the use and impact of nano-learning in education. In *4th International Conference on Research in Education*, 17-19.
- Buchem, I., & Hamelmann, H. (2010). Microlearning: A strategy for ongoing professional development. *eLearning Papers*, 21(7), 1-15.
- Escamilla-Fajardo, P., Alguacil, M., & López-Carril, S. (2021). Incorporating TikTok in higher education: Pedagogical perspectives from a corporal expression sport sciences course. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 28, 100302.
- Jukes, I., Schaaf, R. L., & Mohan, N. (2015). *Reinventing learning for the always-on generation: Strategies and apps that work*. Solution Tree Press.
- Linke, K. (2022). Casual Learning within TikTok. *Journal of International Business Research and Marketing*, 7(3), 7-13.
- Putry, H. M. E., & Muassomah, M. (2021). TikTok application as a project-based Arabic learning media. *Alsinatuna: Journal of Arabic Linguistics and Education*, 7(2), 139-154.
- Tapscott, D. (2009). *Grown up digital: How the net generation is changing your world*. New York: McGraw-Hill.